
MATERIALE DE ÎNVĂȚARE

Activitățile se pot realiza în cadrul opționalelor

Punem umărul

Schimbare prin dialog

2020

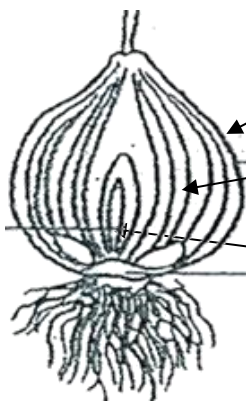
Întrebări pentru dialog

Aceste întrebări sunt menite să ajute să reflecta asupra identității personale. Alegeți din listă, cele care se potrivesc în discuția cu elevii dvs.

- Cine /ce m-a învățat?
- Care sunt trăsăturile fizice pe care le-am moștenit de la membrii familiei mele?
- Cum m-a influențat familia (părinți, frați, alte rude)?
- Care a fost rolul educației (acasă, la școală, biserică, în comunitate), în formarea și dezvoltarea mea?
- Cum mi-au influențat imaginea de sine, prietenii, colegii, profesorii?
- Cum a contribuit mediul socio-cultural (mass-media, valori, legende, eroi) la conturarea răspunsului la întrebarea: cine sunt?
- Care a fost rolul mediul geografic și istoric, în modul în care mă văd și văd lumea?
- Ce evenimente speciale mi-au schimbat viața?
- Care au fost alegeri personale (auto-educație) care m-au ajutat să devin cine sunt azi?
- În ce fel vârsta mea, mă influențează?
- Ce rol joacă convingerile mele religioase în modul în care m-am perceput și percep lumea din jurul meu?
- Cum mă văd eu pe mine? Ce caracteristici personale am? Care sunt abilitățile și competențele mele? Care sunt valorile mele, cele mai importante?
- Care sunt domeniile în care aș vrea să mă dezvolt?
- Ce mă face să mă simt confortabil? Ceea ce mă face să mă simt inconfortabil?
- Ce atitudine am eu față de lucrurile pe care le displac?

Metafore despre Identitate

Modelul cepei



Suprafața: aspecte vizibile
(îmbrăcăminte, aspect fizic, stilul de a
mânca, manierele etc.)

Strat intermediar: aspecte observabile
(limbajul și manierele, rutina and
ritualurile, obișnuințele etc.)

Miezul: cele mai profunde aspecte
(modelele, visele, valorile, morala,
standardele, cultura, credința,
convingerile etc.)

Modelul iceberg-ului

Vizibil (deasupra apei):
Caracteristici fizice (rasă, vârstă, gen,
uneori etnie)
Comportament (fapte, limbaj verbal,
nonverbal, paraverbal)

Invizibil (sub apă):
Naționalitate, cultura, religia, educația, status
social, sănătate, experiența de viață, gânduri,
sentimente, convingeri, temeri, valori, sinele

Povestiri, povești

Scriptul din filmul Shrek

Donkey: Eu nu înțeleg, Shrek. De ce nu arunci cu unele chestii de căpcăun în el [Domnul Farquad]? Să îl torturezi, să-i asediezi castelul său, să-i pisezi oasele cu respirația ta ... știi..

Shrek: Ah, da, știu. Poate aș putea decapita tot satul și să le pun capetele pe tăruși, apoi cu un cuțit să le se taie splina și să le beau lichidul. Asta suna bine pentru tine?

Donkey: Uh ... nu, nu într-adevăr ... nu.

Shrek: Pentru informarea dumneavoastră, există un strat mult mai profund al căpcăunilor, decât cred oamenii.

Donkey: De exemplu?

Shrek: Exemplul? Ei bine, um ... căpcăuni sunt ca ... ceapa.

Donkey: [Sniffing] Ei put?

Shrek: Da ... Nu!

Donkey: Te fac să plângi?

Shrek: Nu!

Donkey: Oh, lăsați la soare începeți să deveniți maro și să năpârliți!

Shrek: Nu! Straturi! Ceapa are straturi! Căpcăuni au straturi! Ceapa are straturi! Ai înțeles? Amândoi avem straturi! [Si-ghs]

Donkey: Oh, ambele au straturi. Aha! [Sniffing] Știi, nu tuturor le place ceapa. Torturi! Toată lumea iubește prăjiturile! Și prăjiturile au straturi.

Shrek: Nu-mi pasă ce ii place lumii! Căpcăuni nu sunt ca prăjiturile.

Donkey: Știi ce îi mai place lumii? Parfait. Ai întâlnit vreodată o persoană căreia să-i spui : "Hei, hai du-te și ia un Parfait" și ea să spună: "Nu, nu vreau parfait"? Parfaits sunt delicioase!

Shrek: Nu! Tu... bestie mică și enervantă! Căpcăuni sunt ca ceapa. Sfârșit de poveste. Pa! Pa! Ne vedem mai târziu!

Donkey: parfaits poate fi cel mai delicios lucru de pe întreaga planetă... dang!

Pornind de la poveste și de la desenul (schema cepei), începeți o discuție despre identitate, diferență și cum se nasc stereotipiile și prejudecățile pentru că ne raportăm la primul strat.

Povestea lui Dumbo

Te invităm să citești povestirea intitulată „Dumbo” Această povestire a fost preluată de aici: Samer Soufi, *Ce i-ar putea spune Freud lui Spielberg*, Editura RAO, 2018, Cap 37 DUMBO, Reputația pe care o dobândim în propriii noștri ochi, pp 229-233.

Dumbo este al patrulea desen animat realizat de Walt Disney Pictures și se bazează pe cartea cu același titlu, scrisă pentru copii de Helen Aberson. Textul pe care ți-l propunem este un rezumat al filmului, urmat de câteva gânduri ale lui Samer Soufi, pornind de la povestea elefăntelului.

În timp ce citești, ești invitat să interacționezi cu povestirea. Astfel, va fi nevoie să răspunzi la niște întrebări. Acolo unde ți se cere să anticipezi ce se va întâmpla, acționează cu mult curaj: cu cât ghicești mai puțin din povestire, cu atât mai plăcută este lectura și mai interesantă învățarea. Important este să te gândești ce anume te face să anticipezi o anumită continuare a povestirii.

Învățare plăcută!

1. Scrie în caiet un răspuns la întrebarea: Ce crezi că ai putea să înveți din peripețiile unui elefăntel, ceva care să te ajute în viață? După ce ai scris, citește textul de mai jos, având în minte răspunsul pe care tocmai l-ai scris.

Filmul începe când berzele vin la circ la fel ca în fiecare an, ca să îi lase pe pui la mamele lor. Doamna elefant Jumbo descoperă că puiul ei are niște urechi enorme, lucru pentru care glumesc și râd toate colegile ei, poreclindu-l pe elefăntel, cu cruzime, Dumbo (în engleză dumb înseamnă prostănac).

Dar doamna Jumbo care îl apără neîncetat, își pierde cumpătul când niște copii râd de puiul ei și, de aceea, ajunge să fie închisă separat. Acum, Dumbo a rămas singur, fără o mamă care să îl apere, chinuit și respins de toți, mai puțin de prietenul lui șoarecele Timoteo, care îl simpatizează și încearcă să îi dea curaj. Directorul ciroului îi obligă pe Dumbo să participe la un număr nou, piramida de elefanți, plasându-l în vârful acesteia. Dar, din cauza neîndemânării lui, Dumbo se împiedică în urechi, numărul se soldează cu un fiasco și elefanții se prăbușesc unul peste altul, dărâmând marele cort al ciroului. După acest episod, Dumbo este transformat în clown, fiind, practic, obligat să facă un număr în care joacă rolul elefăntelului care se năpustește într-o găleată cu apă. Numărul se bucură de mare succes și publicul râde mult de performanța lui, dar Dumbo se simte mai nefericit ca niciodată. Ca să îl mai înveselească, Timoteo îi duce să o viziteze pe mama lui, dar pe drum bea dintr-o găleată de apă în care căzuse din greșală o sticlă de șampanie și se îmbată. Când se trezesc, se văd cocoțați într-un copac și Timoteo ghicește că trebuie să fi ajuns acolo zburând cu urechile mari ale lui Dumbo pe post de aripi. Cu ajutorul unor ciori, Dumbo învață să zboare și Timoteo îi propune să facă un număr nou: să sară de pe o platformă mult mai înaltă. Ca să îl ajute pe Dumbo, a cărui încredere în sine este foarte scăzută, să își depășească frica, Timoteo îi oferă o pană, spunându-i că este fermecată și că, dacă o ține cu trompa, va fi în stare să zboare. Grație acestei noi abilități ... Dumbo devine senzația ciroului și uimește publicul prin capacitatea lui de a zbura.

Rezolvă exercițiile de mai jos, încercuind răspunsul corect.

1. Elefăntelul Dumbo are

- a. niște urechi enorme

- b. mulți prieteni
- c. încredere în el
- d. o mamă care să îl apere

2. Dumbo credea despre el că

- a. poate să zboare
- b. este nefericit
- c. mama lui l-a abandonat
- a. directorul cercului îl apreciază

3. Dumbo reușește să își învingă frica

- a. cu ajutorul unei ciori
- b. cu ajutorul celorlalți elefanți
- c. cu ajutorul prietenului Timoteo
- d. fără niciun ajutor

4. Timoteo este

- a. cioară care îl învață pe Dumbo să zboare
- b. directorul cercului
- c. un elefanțel cu urechi enorme
- d. un șoarece

5. Ce înțelegi prin expresia: numărul se soldează cu un fiasco, din textul citit?

- a. scena cu piramida elefanților se termină cu aplauze
- b. scena cu piramida elefanților se încheie prost
- c. scade numărul elefanților la finalul scenei
- d. scena cu piramida elefanților este un succes

6. Dumbo ajunge să fie transformat pentru că

- a. a învățat să zboare
- b. e obligat să facă un număr în care joacă rolul elefanțelului care se năpustește într-o găleată cu apă
- c. încetează să se mai vadă pe sine ca un pachiderm diform
- d. urechile lui mari trebuie să îi fi marcat viața

7. Citește cele 6 evenimente:

- 1) Dumbo se transformă în clovn
- 2) Mama lui Dumbo este separată de puiul ei
- 3) Mama lui Dumbo își apără puiul
- 4) Dumbo cu Timoteo beau șampanie dintr-o găleată
- 5) Dumbo învață de la ciori să zboare
- 6) Dumbo se împiedică de urechile lui.

Acum plasează evenimentele în ordinea în care ele s-au întâmplat

- a. 1-2-3-4-5-6

- b. 3-2-6-1-4-5
- c. 3-1-2-4-6-5
- d. 5-3-2-1-6-4

8. Gândește-te la acest eveniment din text: „Dumbo bea dintr-o găleată de apă în care căzuse din greșală o sticlă de șampanie și se îmbată.” Care din următoarele evenimente a avut loc înainte de evenimentul numit mai sus?

- a. Dumbo încetează să se mai vadă pe sine ca un pachiderm diform
- b. Dumbo devine senzația circului și uimește publicul prin capacitatea lui de a zbura
- c. Dumbo respiră bucurie și încredere
- d. Dumbo se împiedică în urechi

9. Dacă ar fi să spui într-o singură propoziție ce învățăm din povestea lui Dumbo, care ar fi aceasta? Alege dintre propozițiile de mai jos pe cea care reflectă cel mai bine ideea centrală a poveștii:

- a. Prietenul la nevoie se cunoaște
- b. Dacă ai încredere în tine și ceilalți vor avea încredere în tine și invers
- c. Dumbo este un elefăntel deprimat
- d. E bine să ai parte de lecții dure în copilărie

10. Acum, că ai citit povestea lui Dumbo, mai răspunde o dată la prima întrebare: Ce crezi că ai putea să înveți din peripețiile unui elefăntel, care să te ajute în viață? Scrie răspunsul în caiet și compară-l cu primul.

11. În ce măsură, răspunsul la prima și la a 10-a întrebare se aseamănă? 1=deloc, 5=foarte mult

Citește partea a doua:

Putem să ne întrebăm: de ce Dumbo era atât de nesigur și avea o încredere în sine atât de scăzută? De ce era atât de timid, de trist și de melancolic? Și ce anume făcea ca stima lui de sine să fie la pământ? Fără îndoială, statutul antropomorf al elefăntelului, cu urechile lui mari, trebuie să îi fi marcat caracterul, provocând o serioasă problemă legată de stima de sine. Cum să nu sufere dacă aproape toată lumea îl respingea?

Procesul de formare a stimei de sine începe de la cea mai fragedă vârstă și este legat de acceptarea mai largă sau mai restrânsă și de aprobarea socială pe care le primim de la ceilalți, în special de la persoanele cele mai apropiate, cum sunt familia, prietenii, colegii, profesorii sau șefii. Ca de obicei, originile acestui mecanism psihologic se găsesc în epoca preistorică în care ne-am dezvoltat și în care relațiile noastre sociale aveau ca scop supraviețuirea. În mediul acela era esențial ca strămoșii noștri să fie în stare să surprindă și interpreteze semnalele acceptării sau respingerii de către ceilalți, căci astfel reușeau să își adapteze comportamentul la acele semnale, imaginând cele mai avantajoase strategii sociale. Așa că, astăzi toți oamenii sunt dotați cu acest mecanism, care le permite să aprecieze, într-un mod foarte precis, în ce măsură sunt acceptați sau respinși în societate, incluși sau excluși, respectați sau disprețuiți. Practic, acest mecanism evolutiv ne permite să ne apreciem propria valoare, pe baza comparațiilor pe care le facem cu alții și pe evaluările pe care ceilalți le fac la adresa noastră. Astfel, putem să ne cunoaștem poziția socială și statutul în relațiile sociale pentru a acționa în consecință. Adică, prin semnalele și reacțiile pe care le obținem când ne comparăm cu alții și când observăm felul în care se comportă ei cu noi, putem să

ne dăm seama care este gradul de acceptare sau de respingere pe care le obținem de la ceilalți membri ai grupului

Rezolvă exercițiile de mai jos, încercuind răspunsurile corecte și scriind răspunsurile în caiet.

12. Procesul de formare a stimei de sine este influențat mai ales de

- gradul de acceptare, incluziune, aprobare socială din partea persoanelor cele mai apropiate
- comportamentul social
- obiceiurile stărmoșilor noștri
- gradul de respingere, excludere, marginalizare din partea persoanelor cele mai apropiate

13. Te-ai simțit vreodată așa cum s-a simțit Dumbo, înainte să îl cunoască pe șoricelul Timoteo? Dacă da, povestește cum ai reușit să depășești situația, în câteva rânduri.

14. Ai reușit vreodată să fii un prieten așa cum a fost șoricelul Timoteo pentru Dumbo? Povestește ce ai făcut pentru prietenul tău, în câteva rânduri

Citește partea a treia.

Să fim acceptați, iubiți, admirați, doriți, aleși, urmați, căutați, invitați, ascultați, respectați și apreciați, să simțim că tovarășia noastră este prețuită și că mulți ne consideră prieteni sunt indici buni ai reușitei noastre sociale, tocmai pentru că produc un rezultat pozitiv în psihicul nostru. Și acest lucru determină creșterea nivelului stimei de sine. Când stima noastră de sine este ridicată, sunt activate emoțiile pozitive, optimismul, atitudinea expansivă și fericirea. Din perspectiva evoluției, acest comportament expansiv pare logic, el implicând un nivel mai mare de risc și inițiativă, pentru că, în aceste condiții, acest tip de comportament se dovedește a fi adaptiv. Dacă, în caz contrar, observăm, cum i se întâmplă sărmanului elefântel Dumbo, că acei care ne înconjoară ne ignoră, se iau de noi, ne disprețuiesc, ne umilesc, ne resping, râd de noi și ne arată disprețul lor, atunci nivelul stimei de sine va scădea. Așa se explică de ce Dumbo era mereu atât de deprimat și de nefericit. Aceste emoții negative erau consecința semnalelor de avertizare care îi arătau că era obiectul respingerii sociale și îl împingeau să adopte un fel de măsură corectivă, care să îi permită să recupereze niveluri acceptabile de aprobare socială. În cazul lui Dumbo, nivelul respectului de sine ajunge să fie atât de scăzut încât nu doar că se simte extraordinar de nefericit, dar își pierde și toată încrederea în sine și ajunge să se simtă vinovat pentru tot ce nu a mers bine în viața lui, ori în viața mamei lui și a celor din jurul lui. Cu singuranță, nefericitul Dumbo ajunge să creadă că nu e demn să fie iubit și că nu avea să facă niciodată lucruri mărețe în viață. Astfel, stima scăzută de sine, care în principiu era un efect al felului în care îl tratau ceilalți, a ajuns să devină nu numai cauza nefericirii, dar și cea a eșecului lui. Totuși, cu ajutorul prietenului lui, Timoteo, Dumbo a fost, în cele din urmă, în stare să găsească o modalitate prin care să redrezeze situația. Când Dumbo încetează să se mai vadă pe sine ca un pachiderm diform și începe să se gândească la el ca la un fel de supererou în stare să facă lucruri care nu le sunt la îndemâna celorlalți, aprecierea față de propria persoană se transpune imediat în fiecare aspect al comportamentului lui față de ceilalți. De aceea, la sfârșitul filmului, vedem un Dumbo transformat, care respiră bucurie și încredere prin gesturile, mișcările, privirea, atitudinile și acțiunile sale. Și restul lumii observă, automat și inconștient, această nouă apreciere interioară a lui Dumbo și reacționează în consecință.

Stima de sine este întotdeauna un proces circular. Construim imaginea pe care o avem despre noi înșine, observând felul în care ne tratează ceilalți. Dar în același timp, tratamentul pe care îl primim de la ceilalți

depinde, în mare parte, de propriul nostru nivel de stimă de sine. Toți oamenii au capacitatea de a-și crește deliberat respectul de sine și acest lucru va fi imediat vizibil în exterior, ceilalți începând să aibă un respect mai mare pentru noi. După cum a zis Sonya Friedman: *felul în care te porți cu tine însuși stabilește modelul după care se poartă ceilalți cu tine.*

Rezolvă exercițiile de mai jos, încercuind răspunsurile corecte și scriind răspunsurile în caiet.

15. Dumbo ajunge să creadă despre el că

- a. poate să zboare cu urechile sale enorme
- b. nu e demn să fie iubit
- c. mama lui l-a abandonat
- d. directorul ciroului îl respectă

16. La finalul filmului vedem un Dumbo

- a. trist și nesigur pe el
- b. care are probleme cu ceilalți elefanți
- c. care respiră bucurie și încredere
- d. deprimat și nefericit

17. Ce înțelegi prin expresia respiră bucurie și încredere, din textul pe care l-ai citit?

- a. că Dumbo se comportă ca cineva care este bucurios și încrezător
- b. că Dumbo trage aer în piept când zboară
- c. că Dumbo se teme să respire
- d. că Dumbo devine senzația ciroului

18. Stima scăzută de sine a lui Dumbo este

- a. un efect al felului în care îl tratau ceilalți
- b. cauză a nefericirii
- c. cauză a propriului eșec
- d. un efect al felului în care se vedea pe sine

19. Stima de sine poate să crească

- a. dacă ceilalți ne apreciază, ne acceptă, ne includ
- b. dacă ceilalți ne resping, exclud
- c. în mod deliberat (pentru că așa vrem)

20. Apreciază pe o scară, de la 1 la 4 în ce măsură te simți acceptat, iubit, admirat, dorit, ales, urmat, căutat, invitat, ascultat, respectat și apreciat în comunitatea școlară. 1 înseamnă deloc, 2 înseamnă într-un grup mic, 3 înseamnă în clasa ta, 4 înseamnă în școală

21. Apreciază pe o scară, de la 1 la 4 în ce măsură crezi că ceilalți colegi se simt acceptați, iubiți, admirați, doriți, aleși, urmați, căutați, invitați, ascultați, respectați și apreciați în comunitatea școlară. 1 înseamnă deloc, 2 înseamnă într-un grup mic, 3 înseamnă în clasa ta, 4 înseamnă în școală

22. Ce părere ai despre povestire? Marchează pe fiecare linie în dreptul coloanei care reflectă cel mai bine părerea ta.

	Reflectă foarte bine părerea mea	Reflectă binișor părerea mea	Nu reflectă deloc părerea mea	Nu am nicio părere pe acest subiect
Mi-a plăcut povestirea întreagă				
Mi-a plăcut de Timoteo				
Povestirea mi-a captat atenția				
Mi-a plăcut sfârșitul povestirii				
Este o povestire despre diferențe și incluziune				
Povestirea este despre ce putem face pentru a fi cu toții acceptați				

23. Scrie cel puțin o soluție pentru ca toți copiii din școală să se simtă acceptați, apreciați, iubiți. Apoi scrie ce ai putea să faci tu pentru ca toți copiii, inclusiv tu să vă simțiți acceptați, apreciați, iubiți.

Pentru matematicianul și fizicianul din tine

24. Pentru a construi o piramidă e nevoie de mulți elefanți. La baza piramidei sunt 8 elefanți. Pentru a susține 1 elefant, e nevoie ca el să stea pe alți 2 elefanți. În vârful piramidei elefanților e Dumbo. Câți elefanți sunt, în total în piramidă? Știm că înălțimea aproximativă a unui elefant african este de 3,2 m. De la ce înălțime a trebuit să sară Dumbo în găleată? **Scrie în caiet rezolvarea, apoi confruntă-te cu colegii să vezi ce rezultat ai obținut, iar apoi rezolvați-o împreună la tablă, spunând și scriind cum ați gândit.**

Urmărește videoclipul de aici: <https://ed.ted.com/lessons/the-real-story-behind-archimedes-eureka-armand-d-angour>, **apoi scrie în caiet un răspuns la întrebarea:** ce legătură are legea lui Arhimede cu povestea lui Dumbo? **Află ce au răspuns colegii, discutați.**

25. Rezolvă problema

Știm din poveste că Dumbo a trebuit să sară din vârful piramidei elefanților, într-o găleată, adică de la o înălțime de 9,6 m. Dar lui Dumbo îi era foarte frică să cadă, așa că și-a folosit urechile pe post de aripi, reușind să coboare cu viteza constantă de 1,6m/s. 1) Cât timp îi trebuie ca să aterizeze în piscină?

Dumbo reușește să ajungă în piscină și observă cu bucurie că poate pluti scufundat complet în apă. 2) Oare cât spațiu ocupă Dumbo; pentru că știm că e un pui de 2 tone, iar densitatea apei este de 1t/m cub?

La circ Dumbo se întâlnește uneori și cu un pinguin. El înoată cu viteza constantă de 1m/s, în piscina care este pătrată, de-a lungul perimetrului și obține recordul de 8s. 4) Ce suprafață are piscina?

În timpul antrenamentelor, un struț cu o înălțime de 2,5m se uită curios la Dumbo. Înainte ca Dumbo să intre în piscină, apa îi ajungea struțului pînă la jumătatea gâtului lui lung, adică cam la 2 m. 5) După ce va

Răspunsuri corecte: 1a, 2b, 3c, 4d, 5b, 6c, 7b, 8d, 9b, 12 a+d, 15b, 16 c, 17a, 18 a+b+c+d, 19 a+c, 24- 15 elefanți, 9,6m

Rezolvarea problemei

- 1) Știm că înălțimea de la care sare este de 9,6m iar viteza este de 1,6 m/s, deci aterizează în 6 s

calculul: $9,6m : 1,6m/s = 6 s$

- 2) Știm că Dumbo are 2 tone, iar densitatea apei este de x 1tonă/m cub

calculul: $2t \times 1t/mcub = 2 m$ cubi

- 3) Știm că pinguinul are o viteză constantă de 1m/s și recordul lui e de 8 s=

calculul: perimetrul piscinei $1m/s \times 8 s = 8 m$

lungimea laturii piscinei $8m : 4 = 2m$;

aria piscinei $2m \times 2m = 4 m$ pătrați

- 4) Știm că volumul lui Dumbo este de 2m cubi și aria piscinei este de 4m pătrați

calculul: $2mc : 4m \text{ pătrați} = 0,5m$

nivelul inițial al apei $2 m + 0,5 m = 2,5 m$, deci trece peste capul struțului

Povestea lui Wangari Maathai

Te invităm așadar să citești povestirea intitulată „Ce legătură au copacii cu pacea?” Această povestire a fost preluată de aici <https://www.biography.com/activist/wangari-maathai>. În timp ce citești, ești invitat să interacționezi cu povestirea. Astfel, va fi nevoie să răspunzi la niște întrebări. Acolo unde ți se cere să anticipezi ce se va întâmpla, acționează cu mult curaj: cu cât ghicești mai puțin din povestire, cu atât mai plăcută este lectura și mai interesantă învățarea. Important este să te gândești ce anume te face să anticipezi o anumită continuare a povestirii.

Învățare plăcută!

Înainte de a începe să citești, scrie în caiet răspunsul la întrebarea: **Ce legătură, crezi tu, că au copacii cu pacea?**

Citește prima parte a povestirii și gândește-te în ce măsură ceea ce citești se potrivește cu răspunsul tău de mai sus. Apoi răspunde la câteva întrebări.

„Acum treizeci de ani, în Kenya, 90% din păduri au fost defrișate. Fără copacii care să susțină solul, pământul a devenit ca un deșert. Când femeile și fetele mergeau după lemne pentru foc pentru a putea pregăti masa, ele căutau ore în șir pentru a găsi câteva crenguțe.

O femeie, pe nume Wangari, a văzut toate acestea întâmplându-se. Ea a decis că trebuie să existe o metodă mai bună de a avea grijă de pământ, dar și de femeile și fetele din această țară. Atunci, ea a plantat un copac. După aceea, a mai plantat unul... Își dorea să planteze mii de copaci, dar a realizat că i-ar lua mult prea mult timp dacă ar face acest lucru singură. Așa că le-a învățat pe femeile care căutau crengi să planteze copaci și le-a plătit o mică sumă de bani pentru fiecare puiet crescut. În curând, a organizat femeile din toată țara să planteze copaci, iar mișcarea a luat amploare. Mișcarea s-a numit „Mișcarea Centurii Verzi”: cu fiecare an care trecea, tot mai mulți copaci acopereau pământul.

1. Care sunt problemele pe care Wangari Maathai le-a văzut în comunitatea ei?

- 90% din păduri au fost defrișate
- pământul a devenit un deșert
- femeile căutau ore în șir pentru a găsi câteva crenguțe
- femeile nu voiau să muncească

2. Care din aceste probleme le vezi și în comunitatea în care trăiești? Scrie răspunsul în caiet. Discută cu colegii.

3. Ce soluții a găsit Wangari Maathai?

- să planteze singură copaci
- să le învețe pe femeile să planteze copaci
- să le plătească pe femei pentru plantarea copacilor
- să le dea bani pentru ca ele să își cumpere lemne de foc
- să le organizeze într-o asociație

4. Care din soluțiile pe care le-ai identificat mai sus s-ar potrivi și în comunitatea în care trăiești?

Scrie răspunsul în caiet. Discută cu colegii.

5. Ce crezi că s-a întâmplat în Kenya, din momentul în care inițiativa lui Wangari a luat amploare?

Scrie răspunsul în caiet. Discută cu colegii.

Citește mai departe și verifică dacă ai ghicit continuarea.

Dar s-a mai întâmplat ceva în timp ce femeile plantau copaci. Altceva, în afară de copaci, prindea rădăcini. Femeile începeau să aibă încredere în ele însele. Au început să vadă că ele pot face diferența. Au realizat că sunt capabile de foarte multe lucruri și că pot fi egale cu un bărbat. Au realizat că trebuie să fie tratate drept persoane care merită tot respectul și demnitatea. Astfel de schimbări erau amenințătoare pentru unii. Președintele țării nu era bucuros pentru astfel de fapte. Astfel, poliția a fost trimisă să o intimideze și să o bată pe Wangari, pentru că a plantat copaci și pentru că a susținut ideea egalității și a democrației în mințile oamenilor, în special în rândul femeilor. Ea a fost acuzată de subversiune și a fost arestată de multe ori. Odată, în timp ce Wangari încerca să planteze copaci, a fost bătută de paznicii angajați la firmele care doreau să păstreze pământul curățat și a fost internată în spital cu leziuni la cap. A supraviețuit, iar acest fapt a făcut-o să înțeleagă că era pe calea cea dreaptă. Timp de aproape treizeci de ani, ea a fost amenințată fizic și, de multe ori, a fost făcută de râs în presă. Dar nu a cedat. A trebuit doar să se uite în ochii celor trei copii ai ei și în ochii fetelor și ai femeilor care „înfloreau” alături de copaci și așa a găsit puterea de a continua. Și astfel s-a ajuns la 30 de milioane de copaci plantați în Africa, unul după celălalt. Peisajul – atât cel exterior, al pământului, cât și cel interior, al oamenilor – a fost schimbat. În 2002, oamenii din Kenya au organizat alegeri democratice, iar președintele care s-a opus lui Wangari și Mișcării Centurii Verzi nu mai are funcție publică.

Rezolvă următoarele exerciții, încercuind răspunsul sau răspunsurile corecte

6. Cât de bine ai anticipat consecințele inițiativei lui Wangari?

- a. total, am anticipat perfect,
- b. bine, am anticipat câteva elemente
- c. deloc

7. Ce consecințe a avut faptul că tot mai multe femei au învățat să planteze copaci

- a. femeile începeau să aibă încredere în ele însele
- b. femeile au realizat că sunt capabile de foarte multe lucruri și că pot fi egale cu bărbații
- c. au fost plantați 30 milioane de copaci
- d. oamenii din Kenya au organizat alegeri democratice
- e. Wangari a fost amenințată, bătută, arestată
- f. Wangari a renunțat de dragul copiilor ei
- g. Președintele care s-a opus Mișcării Centurii verzi a câștigat alegerile

8. Ce crezi că i se mai întâmplă lui Wangari? Ceva pozitiv sau negativ? Scrie în caiet răspunsul, apoi citește finalul povestirii.

Wangari Maathai a fost laureată cu Premiul Nobel pentru Pace. Ea este prima femeie din Africa care a primit acest premiu. Ea a câștigat premiul Nobel pentru pace pentru „abordarea holistică a dezvoltării durabile care cuprinde democrația, drepturile omului și în special drepturile femeilor”¹.

După ce a fost anunțată despre premiu, a scris un discurs intitulat „Ce legătură au copacii cu pacea?” în care a evidențiat faptul că multe războaie sunt purtate din cauza mai multor resurse naturale, precum țiteiul, pământul, cărbunile sau diamantele. Ea a militat pentru stoparea lăcomiei marilor corporații, iar pe lideri i-a îndemnat să construiască o societate cât mai dreaptă. Ea a adăugat: „Experiențele noastre

¹ (<https://www.biography.com/activist/wangari-maathai>)

recente din Kenya le dau speranță tuturor celor care luptă pentru un viitor mai bun. Ne arată că este posibil să aducem schimbări pozitive și asta în mod pașnic. Este nevoie doar de curaj, de perseverență și de credința că schimbările pozitive sunt posibile...”

Rezolvă următoarele exerciții, încercuind răspunsul sau răspunsurile corecte sau scriind răspunsurile în caiet.

9. Cât de aproape a fost predicția ta de ceea ce s-a întâmplat în ultima parte?

- a. am prezis precis
- b. am fost pe aproape
- c. am crezut că se va întâmpla ceva diferit

10. Ce s-a întâmplat, de fapt în ultima parte? Scrie răspunsul în caiet

11. Ce ne-a arătat Wangari Maathai că este posibil?

- a. că putem să aducem schimbări pozitive în comunitatea noastră și asta în mod pașnic
- b. că femeile nu știu să planteze copaci
- c. că atunci când suntem amenințați, trebuie să cedăm
- d. că trebuie să muncim în domeniul silviculturii

12. Femeile din Kenya au început să aibă încredere în ele pentru că

- a. au plantat copaci
- b. au văzut că și celelalte femei fac la fel
- c. s-au înscris în organizația Mișcarea centurii Verzi
- d. se puteau întreține singure din banii câștigați, la fel ca bărbații

13. Alege dintre propozițiile de mai jos pe cea care reflectă cel mai bine ideea centrală a textului

- a. putem schimba lumea în mod pașnic și durabil
- a. e important să plantăm copaci
- b. schimbarea începe cu mine
- c. cum a devenit Kenya stat democratic

14. Dacă ceea ce a făcut Wangari te-a impresionat, scrie ce anume te-a impresionat și ce crezi că ai putea face tu pentru comunitatea ta, pornind de aici. Scrie un text scurt (80-100 de cuvinte), citește-l în clasă.

15. Ce părere ai despre povestire? Marchează pe fiecare linie în dreptul coloanei care reflectă cel mai bine părerea ta.

	Reflectă foarte bine părerea mea	Reflectă binișor părerea mea	Nu reflectă deloc părerea mea	Nu am nicio părere despre acest aspect
Mi-a plăcut povestirea întreagă				
Mi-a plăcut Wangari Maathai				
Povestirea mi-a captat atenția				
Mi-a plăcut sfârșitul povestirii				

Este o povestire despre diferențe și solidaritate				
Povestirea este despre cum un om poate schimba pașnic o țară.				

16. Ce părere ai despre Wangari? De exemplu, tu ce crezi: dacă Wangari n-ar fi fost curajoasă, ce s-ar fi putut întâmpla în Kenya? De ce crezi asta? scrie răspunsul în caiet

Pentru matematicianul din tine

17. Ce vârstă crezi că avea Wangari Maathai când a primit premiul Nobel? Explică cum ai gândit sau găsit răspunsul.

18. Rezolvă problema în caiet, apoi încercuiește răspunsul corect. Verifică cu colegii.

Din povestire aflăm că acum 30 de ani a început plantarea de copaci, iar numărul lor a ajuns la 30 de milioane. Știm că populația din mediul rural era, la un moment dat, de 24 milioane locuitori. Femeile reprezentau jumătate din totalul populației din rural, Din totalul femeilor din rural, doar 20% au plantat copaci în tot acest timp. Câți copaci a plantat, în medie, fiecare femeie, într-un an?

- aproximativ 42 copaci pe an
- aproximativ 41 copaci pe an
- 1 milion de copaci pe an

Răspunsuri corecte: 1a+b+c, 3b+c+e, 7 a+b+c+d+e, 11a, 12d, 13a, 18a

Povestea Malalei

Textul poate fi citit cu voce tare în oră și sarcinile pot fi rezolvate de către elevi, în echipe. Citiți textul cu voce tare (fie profesorul, fie câțiva elevi, pe rând). În timp ce se citește textul, rugați copiii să își noteze cuvintele pe care le-au auzit/citit, dar nu le înțeleg. La finalul lecturii, clarificați.



Malala Yousafzai a fost împușcată de către talibani pe 9 octombrie 2012, în timp ce se îndrepta către casă cu autobuzul școlar, prin Valea Swat din Pakistan. Malala avea 15 ani pe atunci. A supraviețuit atacului, s-a vindecat în Anglia și și-a continuat studiile. A primit Premiul Nobel pentru Pace în 2014 pentru „lupta ei împotriva discriminării copiilor și a tinerilor și pentru dreptul tuturor copiilor la educație.”

Se pare că, încă din fragedă copilărie, Malalei i-a plăcut să învețe. Încă de când era mică, părea să îl depășească pe tatăl său, Ziauddin Yousafzai, care era atât de pasionat de educație încât și-a deschis propria școală, cea la care mergea și Malala. Însă școala lui Ziauddin și fiica sa cea foarte înțeleaptă au devenit ținte pentru talibani. Gruparea fundamentalistă emisese un decret care interzicea educația în rândul fetelor și amenința cu moartea întreaga familie (adică și pe mama Malalei, Toor Pekai Yousafzai, și pe ceilalți doi fii ai familiei). Școala a fost închisă forțat pentru o perioadă și apoi redeschisă cu scurt timp înainte ca Malala să fie împușcată.

Înainte să fie împușcată în 2012, Malala a dovedit, prin puterea exemplului, că (...) poți alege ce faci cu viața ta. Decizia de a se implica în educația fetelor a fost propria sa decizie, inspirată de exemplul părintelui său. Un an mai târziu, scria în autobiografia sa:

„Am avut norocul enorm de a avea un tată care mi-a respectat libertatea de gândire și de exprimare și care m-a acceptat în caravana sa pentru pace și o mamă care ne-a încurajat nu numai pe mine, ci și pe tatăl meu în campaniile noastre pentru pace și educație.”

Încă dinainte să împlinească 15 ani, Malala a fost o activistă înfocată. Ținea un blog pentru BBC în care vorbea despre persecuțiile talibanilor și devenise deja subiectul unui documentar realizat de *New York Times*. Obişnuia să țină discursuri, printre care și unul intitulat: „Cum de-și permit talibanii să-mi confişte dreptul la educație?” În anul de dinaintea atentatului, i se decernaseră atât Premiul Internațional pentru Pace al Copiilor, cât și Premiul Tineretului pentru Pace, pentru prima dată când s-a organizat această gală în Pakistan. Pe măsură ce talibanii îi amenințau țara, familia și siguranța, Malala devenea și mai vocală. Așa cum scria în autobiografie: „M-am decis că n-aveam să mă tem de mânia talibanilor și nici să cedez.”

În anii de după tentativa de asasinat a talibanilor, Malala a devenit un simbol global al cauzei educației, în special pentru educația fetelor și pentru bunăstarea copiilor. La mai puțin de un an după ce a fost

împuşcată, s-a adresat organizației Youth Takeover și Națiunilor Unite. După aproape doi ani, Comitetul Nobel a anunțat că Premiul pentru Pace din 2014 va fi împărțit între Malala și Kailash Satyarthi, care a devenit cunoscut pe plan internațional pentru protestele pașnice în care milita pentru cauza copiilor. Chiar și bucurându-se de această vizibilitate constantă, datorată faptului că susținea eveniment după eveniment, călătorind prin toată lumea, a reușit să-și urmeze studiile, fiind admisă în 2017 la Oxford University. În plus, în 2017, Malala a fost desemnată de către Națiunile Unite Mesager al Păcii „pentru conștientizarea importanței educației persoanelor de sex feminin.”

Malala a scris două cărți. Prima, [Eu sunt Malala](#), a fost publicată la un an după ce a fost împuşcată. În ea, Malala povestește despre copilăria sa în Pakistan și despre evenimentul care i-a schimbat viața. Publicată în 2017, cea de-a doua carte a sa este destinată copiilor, [Malala și creionul magic](#). În ea, tânăra Malala descrie cum își dorește un creion fermecat care să-i permită să facă tot felul de lucruri interesante și diferite, precum să „desenez un zăvor care să-mi închidă ușa, în așa fel încât frații mei să nu mă mai poată săcâi”. Cred că orice copil își dorește un astfel de zăvor. De fapt, ea descrie o intenție, o rezoluție, o decizie: „Dacă aș avea un creion fermecat, l-aș folosi pentru a desena o lume mai bună, o lume mai pașnică.”

După ce s-a închiat cititul, rugați elevii să scrie în caiete, 2 lucruri care i-au impresionat cel mai mult, ascultând/citind această poveste. După aceea, pe rând, fiecare citește în clasă ce a scris, fără să repete răspunsurile celorlalți.

După ce au citit și ascultat răspunsurile celorlalți, rugați elevii să rezolve următoarea sarcină (dacă timpul nu e suficient, poate fi temă pentru acasă. Ca să îi motivați, puteți să le spuneți că răspunsurile la această sarcină îi poate ajuta la identificarea cauzei proiectului lor de învățare prin serviciu adus comunității. **Sarcina:** dacă și tu ai avea un creion fermecat, care să îți permită să faci tot felul de lucruri interesante și diferite, ce ai vrea să schimbi în clasa, școala, comunitatea ta, astfe încât cât mai mulți oameni să fie fericiți? Scrie răspunsul în caiet și prezintă-l în fața clasei.

Special Olympics

Acest text scurt poate fi utilizat în ora de curs. Rugați un elev sau mai mulți să citească cu voce tare.

Acum câțiva ani, la Seattle (SUA), Special Olympics ... Nouă concurenți, toți cu dizabilități fizice sau mintale, așezați la linia de start pentru cursa de 100 de metri. La auzirea startului, toți au început să alerge, nu chiar într-o linie, dar cu plăcerea de a putea parcurge cursa spre linia de sosire și de a câștiga. Toți, cu excepția unei băiețel care a căzut pe asfalt de câteva ori și a început să plângă. Ceilalți opt au auzit strigătul băiatului. Ei au încetinit și s-au uitat înapoi. Apoi, pe rând, fiecare dintre ei s-a întors. O fată cu sindromul Down s-a aplecat și l-a sărută și a zis: "Acum o să-ți fie mai bine!" Apoi toți, ținându-se de mână, au mers împreună la linia de sosire. Toată lumea în stadion a stat în picioare și a aplaudat încontinuu timp de câteva minute. Persoanele care au fost acolo, încă spun povestea.”

După citirea povestirii, discutați cu elevii pe baza întrebărilor:

- Ce v-a impresionat cel mai tare?
- De ce credeți că ceilalți participanți s-au întors înapoi, atunci când unul dintre ei s-a poticnit? Este un comportament "normal"?
- Știți povești similare?
- Ce înseamnă să câștigi? Cine a câștigat în această competiție? De ce?
- Care este mesajul povetirii?

- Este o poveste despre oameni cu nevoi speciale sau povestea se adresează tuturor oamenilor?
- Ce lecții putem învăța din această poveste?
- Care este legătura dintre această poveste și proiectul nostru pentru comunitatea în care noi trăim?
- Ce înțelegem prin solidaritate? Aveți alte exemple de solidaritate?
- Cum putem ajuta alte persoane pentru a reuși?
- Puteți propune câteva modalități practice prin care am putea demonstra același spirit de solidaritate cu cei care au nevoie, în viața noastră de zi cu zi?

Bunul samaritean

Acest text scurt poate fi utilizat în ora de curs. Rugați un elev sau mai mulți să citească cu voce tare. Puteți invita la oră (dacă nu predați religie, pe profesorul de religie sau preoții/predicatori din sat)

Într-o zi un expert în drept religios l-a provocat pe Isus, cerându-l să răspundă la această întrebare: "Învățătorule, ce trebuie să fac pentru a primi viața veșnică?" Isus a răspuns: "Ce înseamnă legea lui Moise spune? Cum l-ai citit?"

Omul a răspuns: „Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău, cu toată inima ta, din tot sufletul tău, cu toată puterea ta și din tot cugetul tău și să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși.” „Drept!” Isus i-a spus. "Faceți aceasta și veți trăi!" Dar omul voia mai mult, așa că a întrebat pe Isus: „Și cine este aproapele meu?"

Isus a răspuns cu o pildă: „Un evreu a fost într-o călătorie de la Ierusalim la Ierihon și a fost atacat de bandiți. L-au dezbrăcat de haine și i-au luat banii, l-au bătut și l-au lăsat pe jumătate mort pe marginea drumului. Din întâmplare, un preot evreu a venit de-a lungul drumului și când l-a văzut pe omul acela culcat acolo, a trecut pe cealaltă parte a drumului și și-a văzut de drum. Un asistent de la Templu s-a apropiat de cel culcat acolo, dar și el, de asemenea, a trecut pe lângă. Apoi, un samaritean disprețuit a venit și când l-a văzut pe omul căzut, i s-a făcut milă. Îngenunchind lângă el, samariteanul i-a curățat rănilor cu medicamente și le-a bandajat. Apoi a pus omul călare pe propriu măgar și l-a dus la un han, unde a avut grijă de el. A doua zi el a plătit hangiuului două bucăți de argint și i-a spus să aibă grijă de om. "În cazul în care refacerea lui durează mai mult," a spus el, "voi plăti diferența data viitoare când voi veni aici." Acum, despre care dintre cei trei ai spune că a fost *aproapele* omului care a fost atacat de bandiți ", l-a întrebat Isus, pe om?.

Omul a răspuns: „Cel care i-a arătat milă." Atunci Isus a spus: „Da!, acum du-te și fă același lucru."

(Luca 10: 25-38, New Living Translation, Bible)

Notă pentru profesor: pentru ca elevii să înțeleagă mai bine mesajul, e nevoie să le oferiți informații despre contextul istoric, despre cum erau văzuți, în epoca respectivă samaritenii. Apoi discutați cu ei pe baza următoarelor întrebări:

- De ce credeți că preotul și asistentul templului au evitat să-l ajute pe omul rănit? De ce un samaritan (un paria social în acea vreme) a decis să-l ajute?
- Ce tip de excludere se manifestă în această poveste?
- Cine este aproapele tău? Ce înseamnă să-ți ajuți aproapele tău?
- Cine sunt "răniți", în viața reală?
- Care este principala lecție din parabolă?
- Ce limite s-au rupt în această poveste?
- Care este mesajul din această poveste, ce spune ea despre solidaritate, incluziune și excluziune?
- Ce putem învăța din această poveste pentru viețile noastre?